

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ר 24-02-21159 מדינת ישראל - משטרת ישראל נ' פלוני ואח'

25.2.2024

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל – משטרת ישראל

המערערת

נגד

1. פלוני (קטין)
2. פלונית (קטינה)

המשיבים

באות-כוח המערערות: עו"ד קרן יוסט רוזנבלום, פרקליטת מחוז ירושלים (אזרחי)
עו"ד בינה צמח מאונר, מפרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)
בא-כוח המשיבים: עו"ד מיכאל הראל

פסק דין

1 הערעור הנדון הוגש בעניין החלטת הרשמת (כבוד השופטת פי נויבירט), בת"א 44111-07-23, מיום
2 25.1.2024. בהחלטה זו נדחתה בקשת המערערת (להלן – המדינה) להשהיית הגשת כתב ההגנה
3 מטעמה עד הכרעה בבקשתה לעכב את שמיעת תביעת המשיבים נגדה וזאת עד הכרעה בהליך
4 הפלילי המתנהל בקשר לאותו אירוע העומד במוקד התביעה. בהתאם לכך נקבע בהחלטתה, כי כתב
5 ההגנה מטעם המדינה יוגש עד יום 14.2.2024.

6

7 הערעור הנדון הוגש ביום 9.2.2024 וביום 11.2.2024 הוגשה בקשת המדינה לעיכוב ביצועה של
8 החלטת הרשמת עד הכרעה בערעור הנדון. בהתאם להחלטה מיום 13.2.2024 (כבוד השופט א' סלע),
9 ניתן סעד ארעי שלפיו הגשת כתב ההגנה תושהה עד הכרעה בערעור הנדון. בהתאם להחלטה זו
10 ולהחלטה נוספת מיום 21.2.2024, ביום 22.2.2024 הוגשה תשובת המשיבים לערעור לגופו וכן
11 לבקשה לסעד הזמני לעיכוב ביצועה של החלטת הרשמת.

12

13 רקע, עיקרי העובדות הדרושות והחלטת הרשמת

14

15 2. ביום 30.12.2020 נרצח אביהם של המשיבים, שני קטינים כבני 13 ו-15. ביום 26.1.2023
16 הוגש נגד החשוד ברצח, אושר אגסי, כתב אישום הנדון בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד (תפ"ח
17 65371-01-23 (להלן – ההליך הפלילי)), אשר לפיו הוא מואשם בעבירת רצח בנסיבות מחמירות
18 ובעבירות נוספות. עם הגשת כתב האישום, הוא נעצר בהסכמתו עד תום ההליכים.

19

20 ביום 19.7.2023 הוגשה תביעת המשיבים, אשר לפיה הם עותרים לחייב את המדינה לפצות אותם
21 בשל אי מניעת רציחת אביהם, חרף זאת שקודם לרצח הגיש המנוח תלונות רבות למשטרת ישראל
22 נגד אגסי, אך על-פי הנתען, המשטרה לא פעלה להגנה עליו ובכך התרשלה.

23

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ר 24-02-21159 מדינת ישראל - משטרת ישראל נ' פלוני ואח'

ביום 26.11.2023 הגישה המדינה בקשה לעיכוב שמיעת התביעה (ההליך האזרחי) עד תום בירור ההליך הפלילי ובתגובתם מיום 20.12.2023, הודיעו המשיבים על התנגדותם לבקשה. בתשובתה לתגובה זו מיום 3.1.2024, ביקשה המדינה להשהות את הגשת כתב ההגנה עד הכרעה בבקשה לעיכוב שמיעת התביעה. חרף החלטותיה של הרשמת מיום 9.1.2024 ומיום 17.1.2023, המורה למשיבים להשיב לבקשה זו ולמרות המצאת ההחלטות אליהם כדין, תגובתם לא הוגשה.

ביום 25.1.2024 ניתנה החלטת הרשמת – שבעניינה הוגש הערעור הנדון – אשר דחתה את בקשת המדינה להשהיית הגשת כתב ההגנה עד הכרעה בבקשה לעיכוב שמיעת התביעה עד תום בירור ההליך הפלילי. לשלמות הדברים נוסיף, כי ביום 22.2.2024 הוקצתה התביעה למותב (כבוד השופט א' גורדון), שלפניו תישמע התביעה.

לנוכח אי הגשת תגובת המשיבים, סמכה הרשמת על תגובתם התמציתית של המשיבים מיום 20.12.2023 וכאמור, דחתה את בקשת המדינה. החלטתה נומקה בהלכה הקובעת כי השהיית כתב הגנה תתאפשר רק בהתקיים שני תנאים מצטברים שהאחד הוא, כי נראה לכאורה, שישנו סיכוי סביר לקבלת טענתו המקדמית של הנתבע והשני, כי לצורך ההתגוננות, נדרש הנתבע להשקעת משאבים שאינה מידתית (בכך כוונו הדברים ל"הלכת בובליל" (רע"א 10227/06 בובליל נ' אינדיג (5.2.2007), כבוד השופט (כתוארו אז) א' גרוניס) (להלן – הלכת בובליל)). עוד נקבע בהחלטה, בהסתמך על הפסיקה שאליה הפנתה המדינה (שאליה נידרש בהמשך הדברים), כי המקרה הנדון אינו מקרה מובהק המצדיק את עיכוב שמיעת ההליך אזרחי בשל קיומו של הליך פלילי.

בהתאם לכך וכאמור, נקבע כי כתב ההגנה מטעם המדינה יוגש עד יום 14.2.2024 וכן כי בבקשה לעיכוב ההליך האזרחי עד תום בירור ההליך הפלילי ידון המותב שלפניו תישמע התביעה.

נימוקי הערעור

4. כנטען בבקשת המדינה לעיכוב בירור התביעה, הכלל שנקבע בפסיקה הוא כי בירור הליך אזרחי בדרך כלל לא יעוכב רק בשל כך שבמקביל להליך האזרחי מנוהל הליך פלילי, אלא שאלה זו מוכרעת בהתאם לנסיבותיו של כל מקרה. בנסיבות הנדונות טענה המדינה, כי עיכוב ההליך האזרחי נדרש לשם שמירה על טוהר ההליך הפלילי המצוי בראשית שלבי בירורו וכדי למנוע את שיבושו. תמצית טענתה היא כי מאחר שלצורך הגנתה תידרש המדינה לחומרי החקירה בהליך הפלילי ומחמת החשש מפני שיבוש ההליך הפלילי, היא לא תוכל להתגונן כראוי מפני התביעה. כך גם לא תוכל המדינה למלא את חובותיה בכל הנוגע לגילוי מסמכים ולמענה לשאלונים שיוצגו לה. בדומה, מאחר שעדי ההגנה בתביעה האזרחית צפויים להימנות עם עדי התביעה בהליך הפלילי, לא תוכל המדינה להגיש את ראיותיה כל עוד לא תישמע פרשת התביעה בהליך הפלילי ואף זאת, מחשש לפגיעה בהליך הפלילי ולהחלשת משקל העדויות במסגרתו.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ר 24-02-21159 מדינת ישראל - משטרת ישראל נ' פלוני ואח'

5. במסגרת הערעור הטעימה המדינה כי אף שבנסיבות הנדונות לא הועלתה טענת סף מטעם המדינה, מתקיים הכלל שנקבע ב"הלכת בובליל", המצדיק את עיכוב שמיעת ההליך האזרחי וכפועל יוצא מכך, גם את השהיית הגשת כתב ההגנה. על-פי טענתה, בין שני התנאים המצטברים שנקבעו בהלכה זו – סיכוי סביר לקבלת טענת הסף שהעלה הנתבע או לעיכוב בירור התביעה והצורך במשאבים לא מידתיים לצורך ההתגוננות – מתקיימת מקבילית כוחות. בהתאם לכך, ככל שסיכויי הצלחת טענת הסף גבוהים יותר, יפחת המשקל שיינתן לתנאי הבוחן את המשאבים הנדרשים לצורך ההגנה ולהפך. בנסיבות הנדונות נטען, כי סיכויי הצלחת הבקשה לעיכוב התביעה גבוהים ולפיכך, יש לתת משקל מופחת לשיקול שעניינו המשאבים הדרושים לצורך ההגנה.
- 9
- 10 לתמיכה בטענותיה בדבר הצורך לעכב את בירור התביעה האזרחית, הפנתה המדינה אל החלטת כבוד השופטת א' לוי בעניין ת"א (מחוזי תל אביב-יפו) 49847-12-19 פלוני נ' הרשות להגנת עדים (7.6.2023) (להלן – עניין הרשות להגנת עדים). באותו עניין התקבלה בקשת המדינה להשהיית בירורה של תביעה אזרחית עד תום שמיעת הליך פלילי, וזאת בשל החשש שבירור התביעה האזרחית יסב נזק בלתי הפיך להליך הפלילי. לפיכך נקבע, כי יש להעדיף את האינטרס הציבורי לניהול ההליך הפלילי ללא הפרעות וללא חשש לשיבושו. בחלוף שנתיים ביקשו התובעים לקיים דיון בנושא עיכוב הליכי התביעה, אך בקשתם נדחתה בהחלטה האמורה תוך קביעה, כי אין מקום לשינוי ההחלטה בדבר עיכוב הליכי התביעה האזרחית.
- 18
- 19 6. עוד הוסיפה המדינה וטענה כי תביעתם הנדונה של המשיבים מושתתת על ההנחה שהרוצח הוא הנאשם בהליך הפלילי, בעוד שמדובר בעובדה הטעונה הוכחה וכי אין די בהגשת כתב האישום כדי לבסס עובדה זו. לפיכך נטען, כי אין מקום לכך שבית המשפט הדן בהליך האזרחי ישמע ראיות בעניין שאלה זו, הנדונה במסגרת ההליך הפלילי. כך בין השאר, אף לנוכח החשש בדבר אפשרות של הגעה לממצאים סותרים קודם שמיעת ההליך הפלילי. המדינה הוסיפה וטענה, כי עתירתה להשהיית בירור ההליך האזרחי אינה אך בשל קיומו של הליך פלילי, כפי שנקבע בהחלטת הרשמת, אלא משורה של טעמים נוספים, כמפורט לעיל, אשר לא באו לידי ביטוי בהנמקת החלטתה.
- 26
- 27 המדינה טענה כי בניגוד לקביעת הרשמת, המדינה לא השתיתה את בקשתה לעיכוב בירור התביעה האזרחית על הצורך בהשקעת משאבים חריגים לצורך הגנתה, אלא כאמור, בעיקר על החשש מפני שיבוש ההליך הפלילי. לנוכח משקלה של טענה זו, ממילא פוחת המשקל שיינתן לשאלת היקף המשאבים הנדרשים לצורך התגוננות המדינה מפני התביעה (כפי שנקבע לאחרונה, בהחלטתי שאליה הפנתה המדינה בע"ר (מחוזי ירושלים) 26248-11-23 מרכז רפואי תל-אביב ע"ש סוראסקי – איכילוב נ' פלוני (23.11.2023)). בנסיבות הנדונות נטען, כי הגשת כתב ההגנה אף עלולה לעקר את בקשת המדינה לעיכוב שמיעת התביעה. כן נטען, כי ישנו קושי להתגונן מפני התביעה בשלב הנוכחי שבו חומרי החקירה מצויים בפרקליטות מחוז מרכז (פלילי) לצורך ניהול ההליך הפלילי ובעוד שבימים אלו מתנהלים במסגרתו הליכים הנוגעים לחומר החקירה שמבוקש למסור לידי ההגנה בהליך הפלילי.
- 37

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ר 24-02-21159 מדינת ישראל - משטרת ישראל נ' פלוני ואח'

תשובת המשיבים

7. בתשובתם לערעור טענו המשיבים כי יש לדחות את הערעור ואף את הבקשה לעיכוב ביצוע החלטת הרשמת עד הכרעה בערעור הנדון. לטענתם, "דרך המלך" היא כי על נתבע להגיש את כתב ההגנה עם הגשת כלל בקשותיו בעניין טענות סף או כיוצא באלה טענות, זולת אם התקיימו שני תנאים מצטברים, כפי שנקבע ב"הלכת בובליל". תנאים אלו הם כאמור, כי ישנו סיכוי סביר לקבלת הטענה המקדמית וכן כי נדרשים משאבים לא מידתיים לצורך ההגנה. המשיבים הוסיפו תנאי נוסף, שעניינו הפגיעה בזכות המתדיין. לגביה טענו, כי כל פרטי נסיבות הרצח, לרבות פרטים מוכמנים, פורסמו בתקשורת ולפיכך אין יסוד לכלל טענותיה של המדינה.

מכל מקום, לטענת המשיבים לא התקיימו התנאים המצטברים האמורים, וכי הטענה בדבר המשאבים הדרושים לצורך הגנת המדינה (טענה שבפועל לא נטענה), לא נתמכה בתצהיר. עוד טענו המשיבים, כי כבר נפסק כי עצם קיומו של הליך פלילי אינו בהכרח מצדיק את עיכוב בירור ההליך האזרחי וכי יש בבקשותיה הנדונות של המדינה משום שימוש לרעה בהליכי משפט. לפיכך נטען, כי אין מקום לקבל את הערעור, תוך היעדרות לבקשת המדינה להשהיית הגשת כתב ההגנה ולעיכוב בירור תביעת המשיבים נגדה.

דיון והכרעה

8. לאחר עיון בתיק התביעה, לרבות ההחלטה שבעניינה הוגש הערעור, בכתב הערעור מטעם המדינה, בתשובת המשיבים ובנספחיהם, הגעתי לכלל מסקנה כי ניתן לדון בערעור ולהכריע בו על יסוד החומר בכתב שלפניי, ללא צורך בקיום דיון (תקנה 138(א)(5) בתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018), וכן כי מהטעמים שיובאו להלן, יש לקבל את הערעור.

ההחלטה העומדת להכרעה בערעור זה אינה השאלה העולה בבקשתה העיקרית של המדינה, לעכב את בירור תביעתם של המשיבים עד תום בירור ההליך הפלילי. השאלה העולה במסגרת זו היא רק אם ישנה הצדקה להשהיית הגשת כתב ההגנה מטעם המדינה, עד הכרעה בבקשה העיקרית לעכב את בירור התביעה, או שמא תחילה יוגש כתב ההגנה ורק לאחר הגשתו, תוכרע הבקשה העיקרית.

9. אף שבקשתה העיקרית של המדינה אינה כוללת טענת סף לסילוק התביעה, אלא רק לעיכוב בירורה, הכללים בעניין השאלה אם בנסיבות אלו תתאפשר השהיית הגשת כתב ההגנה עד הכרעה בבקשה, דומים לאלו שנקבעו ב"הלכת בובליל", לגבי השהיית הגשת כתב ההגנה עד הכרעה בטענות סף. על-פי הלכה זו, בשל שיקולי יעילות והצורך בניצול יעיל של הזמן השיפוטי, בדרך כלל אין בבקשת נתבע לסילוק תביעה על הסף כדי להשהות את הגשת כתב ההגנה מטעמו (שם, פסקאות 8-5). עם זאת נקבע, כי בהתקיים "מצבים חריגים ויוצאי דופן" יתאפשר לברר את טענת הסף קודם להגשת כתב ההגנה ובלבד שהתקיימו שני תנאים מצטברים: **האחד**, כי "נראה על פני הדברים שיש סיכוי סביר לטענה הדיונית המקדמית"; **השני**, "הנתבע... חייב להשקיע משאבים רבים ביותר,

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ר 24-02-21159 מדינת ישראל - משטרת ישראל נ' פלוני ואח'

1 שאינם פרופורציונליים בנסיבות העניין, על מנת להתגונן לגופם של דברים וכל עוד לא הוכרעה
2 טענתו המקדמית" (שם, פסקה 9).

3
4 בין שני תנאים אלו מתקיימת מקבילית כוחות, כך שככל שמשקלו של תנאי אחד רב יותר, ניתן
5 יהיה לתת משקל מופחת לתנאי האחר (שם, פסקה 9. כן ראו: רע"א 4792/21 קיבוץ הל"ה נ' מועצה
6 אזרית שפיר (10.10.2021), כבוד השופט ע' גרוסקופף, פסקאות 11-12 והפסיקה שם). בהתאם לכך
7 נקבע למשל, כי אם הנתבע העלה טענת סף חזקה, הוא לא יידרש להגיש כתב הגנה, אפילו הגשתו
8 אינה בהכרח כרוכה בהשקעת משאבים חריגים. שכן, "קשה להלום כי בעל דין, שברשותו טענה
9 מקדמית 'מוחצת' לסילוק התביעה, כמו טענת התיישנות או מעשה בית דין, יידרש להגיש כתב
10 הגנה שמצריך השקעת משאבים מרובה, שעה שקיים סיכוי של ממש שטענתו המקדמית
11 תתקבל" (ע"א 3284/19 שיף הזנפרץ נאמנים (2004) בע"מ נ' בר (31.1.2021), כבוד השופט י' עמית,
12 פסקה 22. ראו עוד בעניין רע"א 6552/20 בנק דיסקונט לישראל בע"מ נ' א.לוי השקעות ובניין
13 בע"מ (2.12.2020), כבוד השופטת י' וילנר, פסקאות 11-21, העוסק בשלב שבו תידון טענת סף
14 שעניינה טענת התיישנות).

15
16 10. בשלב הנוכחי וכאמור, לא נדרשת הכרעה בשאלת ההצדקה לעיכוב שמיעת ההליך האזרחי,
17 אלא רק אם על המדינה להגיש את כתב ההגנה עוד קודם להכרעה בשאלה האמורה. זאת אף בשים
18 לב לכך שאם כתב ההגנה יוגש קודם להכרעה בשאלה העיקרית, כי אז כטענת המדינה, עשוי הדבר
19 לעקר את ההכרעה בשאלה זו. לפיכך, לשם הכרעה בבקשה להשהות את הגשת כתב ההגנה, נדרשת
20 בחינת סיכויי הצלחתה של בקשתה העיקרית של המדינה, לעכב את בירור התביעה.

21
22 לשאלה זו נדרשתי בנסיבות דומות ולהלן תובא תמצית הדברים שנקבעו באותה החלטה (החלטה
23 ניתנה בתפקידי כרשמת בעניין ת"א (מחוזי ירושלים) 12599-05-17 אלמוני (קטין) נ' מדינת ישראל
24 (16.1.2018) (להלן – פרשת ההצתה בדומא), ובה נקבע כי בירור התביעה האזרחית יושהה לנוכח
25 ההליכים הפליליים בתפ"ח (מחוזי לוד) 932-01-16 מדינת ישראל נ' פלוני (שם, פסקאות 12-17).
26 עם זאת, באותו עניין נקבע כי בשלב הראשון יעוכב בירור התביעה האזרחית עד הכרעה במשפט
27 הזוטא שהתנהל בהליך הפלילי. בהמשך ניתנו החלטות נוספות בעניין).

28
29 11. נושא עיכובה של תביעה אזרחית לנוכח הליך פלילי בעניין הנוגע לאותה תובענה, נדונה
30 בעניין ע"א 2173/05 היועץ המשפטי לממשלה נ' B.G. Assistance (13.2.2006) (להלן – עניין
31 BGA). שם נקבע כי, "הכלל הוא כי קיומו של הליך פלילי אינו מצדיק, כשלעצמו, עיכוב הליך
32 אזרחי המתנהל באותו עניין" (כבוד השופט (כתוארו אז) א' גרוניס, פסקה 5. ראו גם את הפסיקה
33 המובאת שם וכן ראו: ע"מ 6848/10 ארז נ' עיריית גבעתיים (30.5.2012), כבוד השופט י' דנציגר,
34 פסקה 16; רע"א 896/16 איקיוטק דיגיטל וויז'ן בע"מ נ' המועצה הישראלית לצרכנות (4.5.2016),
35 כבוד השופטת (כתוארה אז) א' חיות, פסקה 8). עם זאת, אף זאת כפי שנקבע בעניין BGA, נסיבות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ר 24-02-21159 מדינת ישראל - משטרת ישראל נ' פלוני ואח'

1 חריגות וייחודיות, השונות מהמקרה הרגיל שבו הליך פלילי מתנהל לצד הליך אזרחי, עשויות
2 להצדיק חריגה מכלל זה (שם).

3

4 השאלה שיש לבחון היא אפוא, זו שלבית. בשלב הראשון נבחנת השאלה אם מדובר בנסיבות
5 המצדיקות את השהיית בירור ההליך האזרחי עד תום בירור ההליך הפלילי, אשר עשויות להתקיים
6 כמעט כל אימת שמנוהל הליך אזרחי לצד הליך פלילי באותו עניין. בשלב השני בוחנים אם מדובר
7 בנסיבות ייחודיות, החורגות ממצב רגיל של ניהול הליך פלילי לצד הליך אזרחי באותו עניין, עד כי
8 יש בהן כדי להצדיק את עיכוב בירור ההליך האזרחי עד תום בירורו של ההליך הפלילי.

9

10 12. בשלב הראשון נבחנים התנאים שעליהם עמד בית המשפט גם בעניין **BGA**, אשר כאמור,
11 עשויים להתקיים כל אימת שמנוהל הליך אזרחי לצד הליך פלילי באותו עניין. אך אם תנאים אלו
12 אינם מתקיימים, ממילא אין הצדקה להשהיית בירור ההליך האזרחי ועל כן אף אין עוד צורך לבחון
13 אם מתקיים התנאי הנוסף, הנבחן בשלב השני, המצדיק חריגה מהכלל שעל-פיו בירור הליך אזרחי
14 לא יעוכב בשל קיומו של הליך פלילי. אלו הם אפוא, התנאים ההכרחיים: ראשית, אם "מתקיים
15 קשר הדוק בין המסכת העובדתית המתעוררת במסגרת ההליך הפלילי לזו שנדונה במסגרת
16 ההליך האזרחי" (שם, פסקה 5); שנית, אם "לתוצאותיו של ההליך הפלילי עשויה להיות השפעה,
17 מבחינות מסוימות, על ההתדיינות במסגרת ההליך האזרחי". כך בין השאר בכך ש"אם אכן
18 יסתיים ההליך הפלילי בהרשעתם של הנאשמים, אפשר שקביעות מסוימות במסגרת הכרעת
19 הדין בהליך הפלילי יוכלו להקים הגנה ... במסגרת ההליך האזרחי. זאת, בין היתר, מכוחו של
20 סעיף 42 לפקודת הראיות ..." (שם); שלישית, אם אמנם "טעמי יעילות תומכים בעיכובם של
21 ההליכים האזרחיים עד לסיומו של ההליך הפלילי" (שם, פסקה 6). טעמי יעילות אלו עשויים
22 להתקיים למשל, אם השהיית ההליך האזרחי עד תום בירור ההליך הפלילי תייתר את ההליך
23 האזרחי או למצער, את רובו. בעניין שיקול זה נאמר כי אם "אחד ההליכים עשוי ליתר את האחר"
24 כי אז עשויה להיות הצדקה להשהיית אחד ההליכים עד תום בירור ההליך השני (רע"א 345/06 חזאן
25 נ' קלאב אין אילת אחזקות (14.5.2006), כבוד השופט (כתוארו אז) א' גרוניס, פסקה 4)

26

27 13. רק אם התקיימו התנאים הנבחנים בשלב הראשון, נבחן גם השלב השני, אשר במסגרתו
28 יש לבחון אם מתקיימות נסיבות ייחודיות וחריגות המאבחנות את המקרה שנדון מכל מקרה אחר
29 "רגיל" שעניינו בירור הליך פלילי לצד הליך אזרחי באותו עניין, ואשר מצדיקות את עיכוב בירור
30 ההליך האזרחי עד תום בירור ההליך הפלילי. מטבע הדברים אותן נסיבות חריגות שונות ממקרה
31 למקרה. כך למשל, בעניין **BGA** דובר במצב של פער עצום במידע שעמד לרשות הנאשם, שגם היה
32 התובע בעשרות רבות של הליכים אזרחיים, לבין הנתבעים בכל אותם הליכים, אשר כל אחד מהם
33 עמד לבדו בתביעה נגדו. כך גם דובר במצב שבו מי שהואשם בעבירות חמורות הגיש תביעות כספיות
34 נגד מי שהיו קורבנות העבירות שבעניינן הואשם. מקרה זה אמנם חריג, ייחודי ונדיר. ייחודיותו אף
35 באה לידי ביטוי בכך שמלכתחילה לא הייתה זהות מלאה בין הצדדים בהליך הפלילי לבין אלו
36 שבהליך האזרחי (בעניין **BGA** מעורבות המדינה בהליכים האזרחיים הייתה רק מכוח התייצבות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ר 24-02-21159 מדינת ישראל - משטרת ישראל נ' פלוני ואח'

1 היועץ המשפטי לממשלה בהתאם לסמכותו על-פי סעיף 1 בפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ
2 המשפטי לממשלה) (נוסח חדש)).

3

4 14. במסגרת הערעור הנדון וכאמור, איני נדרשת ליישם את המבחנים האמורים ולהכריע אם
5 אמנם ישנה הצדקה לקבל את בקשתה העיקרית של המדינה ולעכב את בירור תביעתם האזרחית
6 של המשיבים נגדה עד תום בירור ההליך הפלילי. השאלה המצריכה הכרעה במסגרת הערעור הנדון
7 היא רק, כאמור לעיל, אם סיכויי הצלחת בקשתה העיקרית של המדינה נחזים להיות טובים או
8 למצער, סבירים, באופן המצדיק את השהיית הגשת כתב ההגנה עד הכרעה בבקשתה העיקרית.

9

10 בחינה זו מעלה כי מהטעמים הבאים **השלב הראשון** לכאורה, מתקיים: **ראשית**, נראה לכאורה, כי
11 ישנו קשר הדוק בין המסכת העובדתית העומדת במוקד כתב האישום לבין זו העומדת בלבה של
12 התביעה האזרחית הנדונה, מאחר ששני ההליכים עוסקים ברצח של אביהם של המשיבים; **שנית**,
13 דומה כי אף אין מחלוקת על כך שתוצאת ההליך הפלילי עשויה להשליך על ההליך האזרחי. כך
14 מאחר שאם הנאשם יזוכה, עשוי הדבר ליתר את תביעת המשיבים, או את חלקה. לעומת זאת, אם
15 יורשע, קרוב לוודאי שחרף היעדר זהות בין הצדדים לשני ההליכים, תהיה לכך השפעה מכרעת, לכל
16 הפחות בכל הנוגע לסוגיית זהות הרוצח; **שלישית**, אף טעמי יעילות עשויים לתמוך בהשהיית
17 ההליך האזרחי עד הכרעת ההליך הפלילי או למצער, עד תום פרשת התביעה. בדומה, הכרעת ההליך
18 הפלילי אף עשויה ליתר שמיעת חלק ניכר מהראיות שעתידות להישמע בתביעת המשיבים הנדונה.

19

20 עם זאת, מאחר שכאמור, התנאים האמורים, עשויים להתקיים כמעט בכל מקרה שבו הליך פלילי
21 והליך אזרחי באותו עניין נדונים אותה עת, אין בכך די כדי להביא להשהיית בירור התביעה
22 האזרחית עד הכרעה בהליך הפלילי. לפיכך נדרשת בחינת השלב השני, שבמסגרתו נבחנת שאלת
23 קיומן של נסיבות ייחודיות וחרירות המצדיקות את עיכוב בירור ההליך האזרחי עד תום בירור
24 ההליך הפלילי או למצער, עד תום שלב מסוים בהליך הפלילי. שאלה זו עתידה להתברר במסגרת
25 הדין בבקשתה העיקרית של המדינה, לעיכוב בירור התביעה האזרחית ובהתאם לכך, לדחות את
26 מועד הגשת כתב ההגנה לשלב מאוחר יותר.

27

28 15. לפני סיום ראינו לנכון להעיר, כי נסיבות חריגות וייחודיות אינן בהכרח נסיבות נדירות,
29 דוגמת אלו שהתקיימו בעניין **BGA** (מפאת חריגותן וייחודיותן, הן הובילו ל"מבצע" אשר כלל את
30 התייצבות היועץ המשפטי לממשלה בכ-260 תביעות כספיות שנדונו בבתי משפט השלום ברחבי
31 הארץ וזאת רק כדי לעתור במסגרתן להשהיית בירורן עד תום הליך פלילי רחב היקף. זאת בלי
32 שהיועץ המשפטי לממשלה נקט עמדה לגבי התביעות לגופן (ראו שם, פסק 4)).

33

34 בנסיבות הנדונות נראה לכאורה, כי מדובר בנסיבות הדומות יותר לאלו אשר נדונו בעניין **הרשות**
35 **להגנת עדים** או בעניין **פרשת ההצתה בדומא**. מכל מקום, לשם הכרעה בשאלה אם מתקיימות
36 אותן נסיבות חריגות, יהיה צורך לבחון נתונים רבים ובין השאר, בלי למצות, את השלכות הפגיעה
37 האפשרית בהליך הפלילי ואת הסיכון לשיבושו; את מספר העדים הצפויים להעיד בכל אחד

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

ע"ר 24-02-21159 מדינת ישראל - משטרת ישראל נ' פלוני ואח'

1 מההליכים (עותק כתב האישום שצורף כנספח 4 לכתב התביעה, אינו כולל את רשימת עדי
2 התביעה); אם ניתן יהיה לייתר שמיעת עדים בהליך האזרחי לנוכח הוראת סעיף 42 בפקודת
3 הראיות; אם עשויות לעלות שאלות זהות בשני ההליכים באופן המצדיק הימנעות מהכרעה בהן
4 במסגרת שני הליכים שונים, אפילו לא חל הכלל בדבר "עניין תלוי ועומד". שכן, בנסיבות אלו בדרך
5 כלל "אין להכביד על בתי-המשפט בדיון מקביל באותה שאלה מהותית, שאם לא כן, שני בתי-
6 משפט יצטרכו לשמוע בנפרד ראיות דומות וטיעונים דומים, ואף עלולים הם באותו ענין להגיע
7 לתוצאות הפוכות" (ע"א 9/75 אל-עוקבי נ' מינהל מקרקעי ישראל, כט(2) 477 (1975), כבוד השופט
8 עציוני, עמ' 483).

9

10 לצד זה נבקש להעיר, כי אמנם צודקת המדינה בטענתה כי יש להיזהר ממצב שבו בירור ההליך
11 האזרחי עשוי לפגוע בהליך הפלילי ואף לשבשו וכי ככלל, יש לבכר את בירור ההליך הפלילי על פני
12 האזרחי. עם זאת, חרף העובדה שמדובר בטענה כבדת משקל ובלי שיש בכך משום נקיטת עמדה
13 לעניין סיכויי הצלחת התביעה האזרחית, יש לזכור כי יש לשקול גם את האינטרס של נפגעי העבירה
14 להטבת נזקיהם ולקבלת פיצוי על נזקיהם הנטענים. כך בדרך כלל וכך בייחוד במקרה הנדון, שבו
15 מדובר בקטינים שהתייתמו מאביהם. כמו כן, אף שיש בתוצאת ההליך הפלילי כדי להשליך על
16 ההליך האזרחי, לא אחת נמצא כי לנוכח השוני בעוצמת ההוכחה הנדרשת בהליכים השונים, עשוי
17 להיווצר מצב שבו חרף זיכוי בהליך הפלילי, עשויה להיקבע אחריות בהליך האזרחי. לפיכך בכל
18 מקרה יש לשקול גם את חשיבות הצורך בבירור מהיר של התביעה האזרחית.

19

20 16. לסיכום, בשל התקיימות התנאים הנבחנים במסגרת השלב הראשון, כמפורט לעיל, וכדי
21 שלא לסכל את הדיון בבקשתה העיקרית של המדינה, לעכב את בירור תביעתם האזרחית של
22 המשיבים עד הכרעה בהליך הפלילי, הרי שיש בכך כדי להצדיק את השהיית הגשת כתב ההגנה עד
23 הכרעה בבקשה העיקרית. אף נראה כי לעת הזו אין מדובר בהשהיה ממושכת.

24

25 הערעור מתקבל ובהתאם לכך, הגשת כתב ההגנה תושהה עד הכרעה בבקשת המדינה לעכב את
26 בירור תביעת המשיבים עד הכרעה בהליך הפלילי, או עד תום שלב זה או אחר בהליך הפלילי.

27

28 בנסיבות העניין, אין צו להוצאות.

29

30 משהוסרו שמות הצדדים, אין מניעה לפרסם את ההחלטה.

31

32

33 ניתן היום, ט"ז באדר א' התשפ"ד, 25 בפברואר 2024, בהיעדר הצדדים.

תמר בר-אשר, שופטת

34